

Zaaknummer: 1351336
Portefeuillehouder: Fred van Nistelrooij
Team: RMEO-Ruimtelijke Ontwikkeling
Steller: van Dinther, Martijn
Betrokken medewerker(s): MvD, CB, RT

Openbaar

Onderwerp

Beheerplan Sparrenrijk 2024-2033

Samenvatting

Het voorliggende beheerplan voor het beheer van het natuurgebied Sparrenrijk in de gemeente Boxtel heeft een looptijd van 2024 tot 2033. Aan het opstellen van dit beheerplan liggen meerdere redenen ten grondslag. Wegens het verstrijken van de looptijd van het vigerende beheerplan (2010-2019), is een nieuwe, herziende versie nodig. Daarnaast zijn er de laatste jaren nieuwe beheerstrategieën voor het bosbeheer ontwikkeld en is het natuurdoeltype van de bossen in Sparrenrijk aangepast van bos met productie naar natuurbos. Tevens moeten we gaan inspelen op de gevolgen van klimaatverandering.

Het beheerplan gaat in op het beheer van de natuurterreinen in Sparrenrijk, inclusief de veiligheidssnoei langs paden en de snoei van overhangende begroeiing en gevaarlijke situaties langs aangrenzende terreinen.

Het concept-beheerplan is in juli 2023 gepresenteerd tijdens een informatieavond aan inwoners. Dit gaf aanleiding tot enige consternatie over beoogde beheermaatregelen met opinie-artikelen, ingezonden brieven, reacties en raadvragen. Naar aanleiding hiervan zijn in het najaar van 2023 de geplande beheerswerkzaamheden opgeschort.

De ingestuurde reacties zijn beantwoord en recent zijn deze en het aangepaste beheerplan tijdens een bijeenkomst besproken met betreffende inwoners.

Ter vaststelling treft u in de bijlages het volledige Beheerplan Sparrenrijk 2024-2033 (bijlage 1), een raadsinformatiebrief (bijlage 2) alsmede de beantwoording van de Artikel 37 vragen die door Combinatie 95 op 4-9-2023 zijn gesteld (bijlage 3).

Voorstel college

1. Beheerplan Sparrenrijk 2024-2033 vast te stellen
2. In te stemmen met de bijgevoegde raadsinformatiebrief en deze via de Griffie aan de gemeenteraad te verzenden.
3. In te stemmen met de bijgevoegde antwoordbrief op de vragen ex art. 37 RVO d.d. 4-9-2023 en deze via de Griffie aan de gemeenteraad te verzenden.

Voorliggende beheerplan voor het beheer van het natuurgebied Sparrenrijk in de gemeente Boxtel heeft een looptijd van 2024 tot 2033. Aan het opstellen van dit beheerplan liggen meerdere redenen ten grondslag. Wegens het verstrijken van de looptijd van het vigerende beheerplan (2010-2019), is een nieuwe, herziende versie nodig. Daarnaast zijn er de laatste jaren nieuwe beheerstrategieën voor het bosbeheer ontwikkeld en is het natuurdoeltype van de bossen in Sparrenrijk aangepast van bos met productie naar natuurbos. Tevens moeten we gaan inspelen op de gevolgen van klimaatverandering.

We zien het klimaat veranderen, maar weten natuurlijk niet zeker hoe het klimaat er in de toekomst precies uit gaat zien. Maar doordat bomen en bossen zich heel traag ontwikkelen, kunnen we niet wachten tot het zover is. Niet als we de risico's willen beperken.

Hierbij kunnen we slechts op twee zaken inzetten; zorgen dat het bos zo vitaal mogelijk is én zorgen dat de (bio)diversiteit zo groot mogelijk is. Een bos op een gezonde groeiplaats met vitale bomen is in staat weerstand te bieden aan (klimaat)stress en bos met een hoge diversiteit kan zich hieraan het beste aanpassen.

Dit weerspiegelt zich ook in de visie, die we voor Sparrenrijk hebben opgesteld;

“Er wordt gestuurd op een duurzame instandhouding van de bos- en natuurterreinen met behulp van natuurvolgend bosbeheer waarbij het behouden en verhogen van natuurwaarde en biodiversiteit zoveel mogelijk samen moet gaan met extensieve recreatievormen, tegen een aanvaardbaar kostenniveau.”

Het beheerplan vormt de basis van het reguliere beheer van de natuurterreinen in Sparrenrijk, inclusief de veiligheidssnoei langs paden en de snoei van overhangende begroeiing en gevaarlijke situaties langs aangrenzende terreinen.

De grootse aanpassingen en beheersmaatregelen in de verschillende bospercelen zijn onderdeel van het provinciaal Uitvoeringsprogramma Biodiversiteit in het Brabants Boslandschap. Het doel van het Uitvoeringsprogramma is een flinke impuls te geven aan de biodiversiteitsontwikkeling binnen de bossen van de betreffende terreinen. De bospercelen in Sparrenrijk worden nu vaak gekenmerkt door een beperkte soortensamenstelling, monotone structuur, grote mate van verzuring, strooiselophoping en ontwatering. Door het nemen van de maatregelen zoals beschreven in het beheerplan zal een onomkeerbaar proces worden gestart dat de toekomstige generaties bos soortenrijker, weerbaarder en aantrekkelijker zal maken. De subsidie voor deze maatregelen bedraagt € 187.164,- met een eigen bijdrage van 10% van de gemeente.

Het concept-beheerplan is in juli 2023 gepresenteerd tijdens een informatieavond aan inwoners. Dit gaf aanleiding tot enige consternatie over beoogde beheermaatregelen met opinie-artikelen, ingezonden brieven, reacties en raadvragen. Naar aanleiding hiervan zijn in het najaar van 2023 de geplande beheerswerkzaamheden opgeschort.

Inmiddels zijn alle binnengekomen reacties verwerkt en beantwoord en is het Beheerplan Sparrenrijk 2024-2033 op onderdelen aangepast. Hierbij is nadrukkelijk invulling gegeven aan de gezamenlijke reactie van de Natuurwerkgroep Boxtel, Natuurwerkgroep Liempde en de Bomen Brigade Boxtel. Zij steunen de doelstelling van het beheerplan om de biodiversiteit en de natuurwaarde van Sparrenrijk te versterken. De groepen onderschrijven dat, om verspreiding van invasieve exoten als de Amerikaanse eik tegen te gaan, kap van bomen nodig kan zijn. Dit is voor de groepen alleen acceptabel als dit op kleine schaal, verspreid in het bos, en gefaseerd in tijd plaatsvindt en op voorwaarde van herplant van inlandse soorten zoals vastgelegd in het voorliggende beheerplan Sparrenrijk. Een belangrijk onderdeel van de beoogde beheermaatregelen is de aanplant van ruim 5200 inheemse bomen en struiken.

De beantwoording van reacties en het aangepaste beheerplan is met betreffende inwoners gedeeld en recent tijdens een bijeenkomst met hen besproken.

Ter vaststelling treft u in de bijlages het volledige Beheerplan Sparrenrijk 2024-2033 (bijlage 1), een raadsinformatiebrief (bijlage 2) alsmede de beantwoording van de Artikel 37 vragen die door Combinatie 95 op 4-9-2023 zijn gesteld (bijlage 3).

Beoogd resultaat

Door vaststelling van het Beheerplan Sparrenrijk 2024-2033 dragen we zorg voor een duurzame instandhouding van het natuurgebied Sparrenrijk en behouden en verhogen we de natuurwaarden en biodiversiteit van het gebied.

Argumenten

1.1 *Het beheerplan past in het ingezet beleid*

De beoogde maatregelen uit het beheerplan geven invulling aan het bestuursakkoord om de natuur te versterken en de biodiversiteit in de gemeente te verhogen. Daarnaast sluit het aan bij strategie klimaat adaptatie om onze openbare ruimte klimaat adaptief in te richten. Hiermee beogen we Sparrenrijk als belangrijk uitloop en recreatiegebied voor huidige en toekomstige inwoners te behouden.

1.2 *Het beheerplan geeft richting aan beheersmaatregelen*

Gemeente Boxtel heeft met de Natuur werkgroep Boxtel een langdurige samenwerking bij het beheer van Sparrenrijk. Vrijwilligers van de werkgroep Sparrenrijk voeren voor een kleine vergoeding diverse beheerswerkzaamheden uit in het bosgebied. Het beheerplan geeft duidelijkheid en richting aan de uit te voeren werkzaamheden.

1.3 *Het beheerplan zorgt voor financiële duidelijkheid*

Sparrenrijk wordt sinds lange tijd namens de gemeente beheert door Bosgroep Zuid Nederland. Het beheerplan vormt de basis voor het werkplan voor de komende 10 jaar en de daaraan gekoppelde jaarlijkse onderhoudsbijdrage als onderdeel van de beheerovereenkomst met de Bosgroep.

2.1 *Informeren van de raad*

Middels de bijgevoegde raadsinformatiebrief informeren we de raad ten aanzien van het doorlopen proces en de gemaakte keuzes bij de opstelling van het beheerplan Sparrenrijk.

Kanttekeningen

1.1 *Vorbereidende werkzaamheden voor najaar 2024 zijn reeds gestart*

De planning voor de werkzaamheden van het uitvoeringsprogramma Biodiversiteit in het Brabantse Boslandschap als onderdeel van de bijbehorende subsidie zijn reeds gestart. Hierbij gaat o.a. het om het bestellen van de benodigde inheemse aanplant en het blessen (markeren) van de betrokken bomen. Mochten de maatregelen niet uitgevoerd worden, dan is het niet uitgesloten, dat de verkregen subsidie deze kosten niet zal dekken en mogelijk zelfs terugbetaald moeten worden.

Financiën

Het beheer van Sparrenrijk valt onder groenbeheer en is meerjarig begroot met een jaarlijks budget Natuur & Landschap Bossen van €23.200,-. Dit is toereikend om de meerjarenbegroting 2024-2033 als onderdeel van het beheerplan te dekken.

Collegevoorstel

Een langjarige beheersovereenkomst met de Bosgroep Zuid Nederland met een vaste jaarlijkse bijdrage (als gemiddelde over de looptijd) vangt de fluctuerende beheerkosten op. Achteraf vindt jaarlijkse verantwoording van de uitgevoerde werkzaamheden plaats middels een (financieel) jaarverslag door de Bosgroep.

Uitvoering

1. Het beheerplan Sparrenrijk 2024-2033 inclusief bijlagen zal gepubliceerd worden op de gemeentelijke website.
2. De gemeenteraad zal middels de bijgevoegde raadsinformatiebrief geïnformeerd worden over het genomen besluit van het college.
3. De beantwoording van de Artikel 37 vragen ex. RvO zal met hiervoor genoemde raadsinformatiebrief meegestuurd worden.

Communicatie

Na vaststelling zal hierover de raad middels de bijgevoegde raadsinformatiebrief geïnformeerd worden. Inwoners, die destijds gereageerd hebben zullen afzonderlijk geïnformeerd worden over het besluit. Dit gebeurt voor openbaar worden van het besluit. De wethouder geeft tijdens het reguliere persgesprek toelichting op het genomen besluit. Daarna sturen we persbericht uit, plaatsen we nieuwsbericht op website met link naar het beheerplan (excl. begroting) en nemen we bericht mee in digitale nieuwsbrief van de gemeente.

Bijlagen

Bijlage 1. Beheerplan Sparrenrijk 2024 – 2033

Bijlage 2. RIB Vaststelling Beheerplan Sparrenrijk 2024 – 2033

Bijlage 3. Beantwoording art. 37 vragen n.a.v. concept-Beheerplan Sparrenrijk 2024 - 2033